Brânduşa Vrânceanu

Ilustraţii de: Mihai Criste

Căsuţa cu tristeţi luminate

Strada fusese, în urmă cu zeci de ani, una patriarhală[1]: case simple, fără etaj, cu cel mult patru camere, case în care, iarna, se făcea focul în sobă, iar vara, se lua prânzul, în familie, sub coroana nucului din curte. Pe vremea aceea, vecinii se cunoşteau între ei, erau prieteni, porțile și ușile nu se încuiau, iar pe carosabilul[2] pe care rareori circulau mașini, copiii se jucau cu mingea sau cu sania, în funcție de anotimp.

---

1 Patriarhal – liniştit, tihnit, tradiţional

2 Carosabil – parte a străzii, destinată circulaţiei autovehiculelor

A trecut vremea și, pe nesimțite, strada s-a schimbat; sătucul de la marginea Bucureștilor a fost înghițit de marele oraș și s-a transformat într-un cartier al acestuia. S-a construit și stație de metrou... casele cele mici au fost înlocuite de vile cu etaj, ridicate de oameni născuți și crescuți în altă parte, bătrânii nuci au căzut sub colți de secure, ca să facă loc piscinelor sau terenurilor de tenis. Vecinii au început să nu se mai cunoască între ei și să nu se mai salute. Familiile nu s-au mai reunit la prânz, pentru că timpul nu le ajungea pentru asta. Copiii, aduși de la școală sau de la grădiniță de către bone, dispăreau în spatele porților și al ușilor zăvorâte. Deși îngrozitor de populată, de circulată și zgomotoasă, strada cunoștea o singurătate de care locuitorii ei nu-și dădeau seama, pentru că nu o văzuseră niciodată altfel.

Doar în serile cu vânt, sălciile pletoase din fața fiecărei porți – sălcii pe care, lucru ciudat, noii locatari ai cartierului le păstraseră, în unanimitate – își foșneau frunzele lungi, împletindu-și ramurile într-o poveste de nimeni ascultată, despre „cum a fost“. Oare, neascultată chiar de nimeni?...

Undeva, pe la mijlocul străzii, aproape pierdută și rătăcită între două case cu etaj și parcare subterană, o casă din trecuta generație o asculta. În astfel de seri vântoase, când sălciile porneau să murmure povestea, căsuța singuratică își aprindea lumina unei singure ferestre și, abia vizibilă dintre ierburile înalte și tufișurile sălbăticite de trandafiri, de care nu avea cine să mai îngrijească, asculta. Asculta și nucul din curte, clătinându-și înțelept coroana.

Uneori, pe ușa mică, de lemn scorojit, ieșea o bătrână slăbuță, cu părul alb legat sub o basma de bumbac, albastră. Se uita, mirată, în jur, apoi dojenitor către căsuță și nuc, de parcă îi certa că n-au chemat-o și pe ea la poveste, și se așeza pe o băncuță din curte, lângă o tufă de liliac. Îndată ce se așeza acolo, un motan mare, gri, îi sărea în poală, torcând. Ore de-a rândul rămâneau așa, bătrâna, motanul, nucul și căsuța, ascultând povestea spusă

de sălcii, până când vântul obosea. Atunci și numai atunci, se ridica bătrâna de pe bancă, cu motanul în brațe. Mângâia trunchiul nucului, în trecere, se mai oprea o clipă în prag, rotindu-și privirea prin curtea năpădită de buruieni și de amintiri mute, apoi închidea ușa în urma ei. După câteva minute, se stingea și lumina de la fereastră. Pe strada aproape încontinuu străbătută de mașini, așa rătăcită și pierdută cum era, între două case cu etaj și parcare subterană, căsuța adormea. Peste acoperișul ei scund, lumina stelelor părea mai aproape și mai caldă. Nucul își punea și el bărbia în trunchi și începea să împletească, printre genele de frunze, vise cu raze de lună și chiote de copii.

– O să vă simțiți foarte bine aici – îi asigură fostul proprietar, înainte de a le înmâna cheile vilei. Cartierul este așa de liniștit, de zici că ești la țară și, cu toate acestea, nu lipsește absolut nimic din confortul capitalei: la doi pași, piața, la doi pași, Kaufland, Mega Image, Lidl, la doi pași, metroul și fix la capătul străzii, parcul! Ce ați fi putut dori mai mult?

Doamna Pușcaș și-ar fi dorit, de exemplu, ca el să tacă, să le dea cheile și să plece. Casa era deja cumpărată de ei, ce rost mai avea acum să-i facă reclamă? Era așa de sătulă de vizitele imobiliare pe care fuseseră nevoiți să le facă în ultimele luni, în vederea mutării lor la București, încât aproape că făcea alergie la tot ce semăna, câtuși de puțin, cu discursul agenților. Rezemată de canatul ușii de la intrare, între soțul și fiica ei, încerca să zâmbească și să pară, cât de cât, interesată.

Fostul proprietar își coborî privirea spre fetiță:

– Și pentru mătăluță am ceva, duduiță frumoasă! O școală modernă și dotată cu laboratoare de ultimă generație, uite, ici, la celălalt capăt al străzii. E așa de aproape, că în fiecare pauză vei putea veni acasă, să mănânci un sandviș sau să bei un suc. O dați la școala asta, nu? – își redirecționă el tirul către părinți.

– Da, da, la școala aceasta, desigur – aprobă tatăl –, s-au și încheiat actele de transfer. Sunteți foarte sigur că nu doriți o cafea?

– A, nu, nu, mulțumesc! Mă grăbesc foarte tare, mă așteaptă soția, peste trei ore noi avem avion. V-am spus că ne mutăm în Portugalia?

– Da, ne-ați spus (chiar de prea multe ori – completă în gând Silvana Pușcaș) și vă urăm să vă integrați repede și să vă fie bine!

– Îmi pare rău că soția mea nu a putut veni să vă cunoască, dar știți cum sunt femeile, când e să facă bagaje... le fac și le desfac până în ultimul minut.

– Vă mulțumim că v-ați făcut timp să treceți personal, pentru cheie. A fost foarte drăguț din partea dumneavoastră!

În vreme ce schimbau amabilitățile de rigoare, micul grup se îndrepta spre poartă. Oaspetele tocmai deschisese portiera mașinii, când din căsuța de peste drum ieși bătrânica cea slăbuță, trăgând după ea un vechi cărucior de cumpărături. În mod evident, se îndrepta spre piață, spre Kaufland, spre Lidl sau spre orice alt obiectiv comercial aflat „la doi pași". Poate de aceea nici nu se mai opri să încuie poarta. La vederea acesteia, bărbatul renunță să se mai urce în mașină și se întoarse din nou spre ei, cu un aer ușor încurcat:

– Îmi pare rău că nu am menționat, la rubrica „inconveniente", vecinătatea acestei persoane... Cei de la agenție m-au sfătuit să n-o fac. Priveliștea curții și a căsuței ei e dezolantă și face așa o notă discordantă cu tot restul! Vă rog să mă credeți, am tot încercat să o convingem să vândă, noi, toți, de pe stradă! Bine, vecinii din stânga și din dreapta ei au un interes în plus, acela de a-și extinde curtea, dar oricare dintre noi i-ar fi dat oricât, numai s-o vedem scoasă din peisaj și să putem demola hardughia[3]. Însă baba nu vrea să vândă și pace!

Dacă fostul proprietar ar fi cunoscut-o câtuși de puțin pe doamna Pușcaș, s-ar fi simțit amenințat de lucirile de metal pe care le căpătase albastrul din ochii ei. Dar așa,

3 Hardughie – clădire veche şi dărăpănată

fu nevoie ca ea să își manifeste răceala prin cuvinte, ca să-l hotărască să plece:

– Mă tem că vă facem să pierdeți avionul spre Lisabona[4]. Fiți liniștit, pe noi nu ne deranjează, ba chiar ne onorează vecinătatea doamnei. De-abia așteptăm să facem cunoștință cu dumneaei.

După care, fără să mai aștepte răspuns, își luă fetița de mână și intră în curtea casei lor.

– Ce mega-tare ai fost, mamă! șopti Loredana, odată ajunse în spatele gardului.

– Ssst... termină cu expresiile astea. Știi că nu-mi plac deloc!

– Păi, bine, găsește tu un sinonim la expresie, atunci...

Luată pe nepregătite, doamna Pușcaș rămase fără replică. Intrarea soțului ei o scoase din încurcătură. Acesta le cuprinse pe amândouă pe după umeri și exclamă:

– Iată-ne, în sfârșit, singuri, la noi acasă! Mâine ne sosește și mobila. Sper să fim fericiți aici! Pentru mine nici nu e greu, oriunde sunteți voi, sunt fericit!

– Și noi, tată, și noi, unde ești tu! – se bucură Loredana.

– Dragul meu, putem așeza mobila, putem pregăti totul, dar eu simt că e mai bine să nu ne mutăm cu adevărat aici decât după ce chemăm un preot să facă sfeștanie. Până atunci, rămânem la hotel.

---

4 Lisabona – capitala Portugaliei